

kunde vise os, og hvorved vi klart kunde komme til at se, hvilken Vej han tænker at ville gaa; anderledes kunne og tør mine Udtalelser ikke opfattes. Jeg skal nu ikke sige videre, end at mig forekommer det, at det ærede Medlem maatte komme til — om end just ikke nu, da han ikke er forberedt derpaa — at stille Forslag til en Kirkeforfatning. Jeg kan ikke se rettere. Jeg tror ialtsald, at om han end vilde gjøre et saadant Forsøg, vilde det ikke vinde mange Stemmer for sig, saalænge vi ikke have de andre Reformers tilendebragte og gennemførte, som efter de Flestes Mening maa gennemføres, inden vi faae en Kirkeforfatning. Jeg beder ogsaa stadig erindret, at der ikke staar i Grundloven, at i Kirkens Forfatning skal den kirkelige Repræsentation have besluttende Myndighed. Kirkeforfatningen kan meget vel uden at forsynde sig mod Grundloven indskrænke sig til at give en raadgivende Myndighed, men med et saadant Forslag vil det ærede Medlem være accurat ligesaa nær, som han nu er, thi saa vilde Menighederne ikke faae større Myndighed, end de nu have. Dersom man vil trænge paa med en Kirkeforfatning, og dersom det skulde lykkes — hvad jeg haaber ikke vil ske — at vinde Flertallet for en saadan Forfatning, førend vi have faaet de andre nødvendige Reformers gennemførte, holder jeg mig overbevist om, at den kun vil blive raadgivende. Dersom man vil gaa den Vej, som dog af de Fleste anses for den naturlige, maa vi først ved Lov afgjøre de Sager, hvorom vi kunne forudsæ, at saafremt vi faae et Kirkeraad, eller en Kirkerepræsentation, der betyder Noget, inden disse Spørgsmaal ere afgjorte, ville vi faae en uendelig Kamp og Krig mellem Kirke og Stat, hvilket Ingen kan være tjent med. De Spørgsmaal, som foreligge, og som nødvendigvis maa blive Gjenstand for alvorlig Kamp mellem Folketirkens Repræsentanter og Statens Repræsentanter, naar de ikke forud ere afgjorte ved Lov, maa nødvendigvis afgjøres ved Lov, og jeg vilde yderlig beklage det for mit Fædelands Skyld, om dette ikke skulde naas. Jeg tænker her paa Lønningsloven, jeg tænker paa den Lov, der her foreligger, jeg tænker paa den, som den høitærede Minister igaar nævnte, om borger-

ligt Egetesteb. Lader os tænke os disse Reformers gennemførte, og at vi faae en Kirkeforfatning, hvori et Kirkeraad fik besluttende Myndighed, hvorledes tror da det ærede Medlem, at det vilde stille sig mellem disse lovgivende Myndigheder i vort lille Land? Det vilde blive sørgeligt og beklageligt. Derfor beder jeg det ærede Medlem dog at overveie, om han ikke vil finde det rigtigt at tage disse Reformers i den Retning, som de Fleste anse for den rette, og ikke foregribe disse Sagers Afgjørelse ved forud at stille sig som Formaal at faae en Kirkeforfatning. Han maa kunne sige sig selv, at han ikke vil faae den. Det ærede Medlem mente, at man ikke burde stille Noget op, som ikke kunde tilendebringes i den Samling, hvori det blev forelagt, men det ærede Medlem har selv gjort det Samme; det ærede Medlem har mange Gange stillet Lovforslag op i en Samling, skjøndt han meget godt vidste, at de ikke kunde gennemføres. Han har gjort det i samme Betragtning, hvori vi have indbragt dette og forskellige andre Lovforslag, fordi vi tro, at uagtet de ikke blive til Lov for Diebliffet, vil deres Gjennemførelse dog forberedes og lettes til en senere Tid, netop ved at de fremdrages ogsaa nu.

Spøgsbro: De to ærede Medlemmer, som have reist Modstand imod dette Lovforslag, have gjentagne Gange heraabt sig paa Grundloven, som om deres Færd skulde være mere overensstemmende med den end vor, som agte at stemme for Lovforslaget. Dersom det var saa, forekommer det mig, at de skulde os noget nærmere at oplyse, hvor i Grundloven de søge Grundene til deres Færd; thi jeg maa tilstaa, at jeg ikke vilde kunne gaa med dem uden at synes mig at bryde den Ed, jeg har aflagt paa Grundloven. Det kan ikke nytte her i Almindelighed at ville tale om, hvorledes Forholdet imellem Stat og Kirke bedst kan ordnes, hvorvidt det er ønskeligt, at der er et fuldstændigt uafhængigt Forhold tilstede, saaledes at Folketirken staar ligesaa frit overfor Statsmagten som de andre Trossamfund her i Landet osv. Dette kan maasse være en meget interessant Gjenstand udenfor denne Sal, men her i Salen er dette Spørgsmaal afgjort,